

Vljudno vabljeni na predstavitev

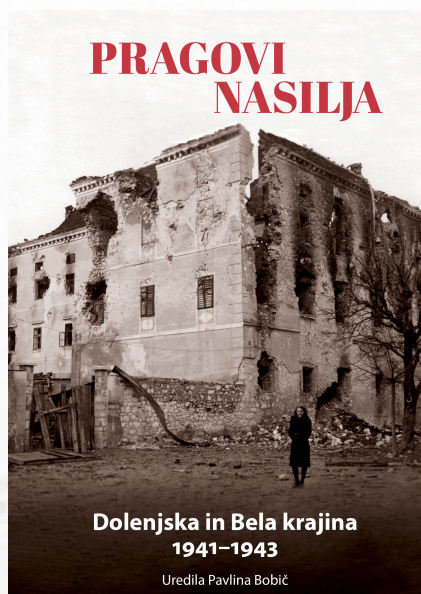
znanstvene monografije

PRAGOVI NASILJA

Dolenjska in Bela krajina

1941–1943,

ki bo v **petek, 7. junija 2024**, ob 17. uri v prostorih knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu.

Knjigo bodo predstavili urednica in avtorica prispevkov **dr. Pavlina Bobič** ter avtorji prispevkov **dr. Jože Dežman**, **dr. Tamara Griesser Pečar** in **Alenka Puhar**.

Pogovor bo vodil **dr. Jože Možina**.

Znanstvena monografija obravnava kritične pla(s)ti vojne v prelomih časa med letoma 1941 in 1943, ki so silovito zaznamovale širšo Dolenjsko z Belo krajino. Prostorsko dogajanje se skozi vse prispevke pretanjeno prepleta z mnogo širšo in kompleksnejšo dimenzijo svetovnega vojaškega in ideološkega spopada. Poglavja tematizirajo odzive ljudi na kaotične razmere vojne, pritiske vojaškega vrha ob okupaciji in priložnosti za vznik revolucionarnega zagona. Od kod so prihajale pobude za odpor in

kakšne so bile zamisli o svobodi? Revolucija je neogibno terjala teror in z vso brutalnostjo nakazala ambicije komunistov o nasilnem predrugačenju - v svojem ekstremu pa popolnem izničenju - človeka in starega reda. Množične komunistične likvidacije uglednih (protikomunističnih) posameznikov in celih družin so se srečevale s surovimi ukrepi italijanske okupatorske vojske, ki je med veliko ofenzivo leta 1942 izkoristila nesoglasja znotraj slovenskih skupin, pri katerih sama ni uživala simpatij; nevzdržnost razmer je ljudi potisnila v samoobrambo pred nezmanjšanim komunističnim nasiljem in ustanavljanje postojank protikomunističnih enot.

Narava vojnega nasilja in državljanskega spopada je najbolj izrazita v izbranih primerih komunističnih množičnih eksekucij, med katere sodi tudi pomor Romov na obeh straneh Gorjancev, analizi (ne)legitimnosti t.i. kočevskega procesa ter prikazu sočasnega trpljenja zapornikov v Kočevju in Ribnici, opisanega v dnevniku Borisa Femca. Medtem je bil sprožen še proces prevzganja izobražencev oz. mladincev v novo avantgardo, ki je po modelu boljševistične revolucije oznanjala brezrazredno družbo. Še danes akuten problem tranzicijske pravičnosti se steka v študijo o fenomenu državljanske vojne na slovenskih tleh, analizi viktimološke slike in nujnosti umeščanja slovenskega primera bratomornosti v ustrezen mednarodni historiografski prostor. Prispevki temeljijo na dnevniških zapisih sodobnikov in arhivski dokumentaciji ter omogočajo nove perspektive na tragične in zamolčane dogodke tega obdobja.

Vabljeni!